

Frisører – brancheundervisningsnotat

Indledning

Målgruppen for et brancheundervisningsnotat (BUN) er Arbejdstilsynets tilsynsførende med fokus på erfarne generalisttilsynsførende. Et BUN omhandler derfor ikke alt, men kun det væsentligste inden for branchen, som en erfaren tilsynsførende har brug for. Der sættes ikke skøn under regel, men der reageres altid ud fra konkrete vurderinger af forholdene på den virksomhed, hvor tilsynet finder sted. Den tilsynsførende kan også forholde sig til og reagere på andre arbejdsmiljøforhold end dem, der er nævnt i BUN'et.

Introduktion til branchen: Frisører.

Branchen hører under branchegruppen 24 Frisører og anden personlig pleje

Branchen består af mange små og mellemstore virksomheder, hvoraf en del af de helt små ligger i tilknytning til ejerens bolig. Sidstnævnte er at betragte som helt almindelige virksomheder. Tilsynet omfatter kun den del af faciliteterne, der anvendes af de ansatte.

Der findes saloner, hvor der ikke er ansatte, men hvor frisørerne lejer sig ind i lokalerne med de tilhørende faciliteter. Her kan der være tale om en række virksomheder uden ansatte i samme salon. Det skal i den situation så sikres, at der er tale om en reel opsplitting, hvor den enkelte har eget CVR nr. og er en selvstændig juridisk enhed.

En anden type virksomhed findes på plejehjem, sygehuse og i ældreboliger. Her er frisøren i nogle tilfælde ansat af den pågældende institution eller af en salon "ude i byen", der sender en medarbejder ud. Der føres tilsyn med disse steder som på alle andre virksomheder med ansatte.

Arbejds miljøproblemer

Arbejds miljøproblem (APM)	Fokus	Reaktionsniveau
Psykisk arbejdsmiljø Stor arbejdsmængde og tidspres	Spørg ind til forekomst af stor arbejdsmængde og tidspres og til arbejdsmæssige konsekvenser. Vær opmærksom på følgende forhold i branchen: <ul style="list-style-type: none"> • Provisionsløn, overarbejde, mulighed for afholdelse af pauser, nok tid afsat til kunden. • Støtte og opbakning fra kollegaer og ledelse/hjælp til prioritering. 	Påbud med frist om stor arbejdsmængde og tidspres gives efter en konkret vurdering.
Høje følelsesmæssige krav	<ul style="list-style-type: none"> • Skal i mange tilfælde rumme kunders traumatiske oplevelser, sorg og kriser. • Utilfredse kunder. • Er der chefopbakning – hvordan? 	Påbud med frist efter en konkret vurdering.
Mobning	<ul style="list-style-type: none"> • Forekommer der mobning mellem medarbejdere 	Påbud med rådgiv-

Risiko for vold og trusler i forbindelse med røveri	<p>eller mellem ledere og medarbejder.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Risiko ved optælling af ”kassen.” • Viden om flugtveje 	<p>ning efter konkret vurdering. Evt. undersøgelsespåbud (§ 21) ved uenighed/ mistanke.</p> <p>Påbud ved synlig optælling af penge efter en konkret vurdering.</p>
Ergonomi/MSB Arbejdsstillinger, variation i arbejdsstillinger, pladsproblematik	<ul style="list-style-type: none"> • Hårvask og klipning kan især belaste nakke, skulder, ryg, arme og hænder • Vær opmærksom på om der er fleksibelt inventar (hæve/sænke stole, vaskepladser der kan indstilles) • Plads omkring frisør og vaskepladser <p>Gode råd til arbejdsstillinger: arbejde tæt på kunden, ikke løftede skuldre, variere arbejdsstillingen mellem siddende og stående, god belysning, tid til kunderne, pauser osv.</p>	<p>Påbud om instruktion afgives efter en konkret vurdering, og i overensstemmelse med retningslinjerne i instruks 6/2012, eller påbud på indretning og udførelsen efter konkret vurdering afhængig af, hvad problemet er.</p>
Ulykkesrisici Fald til lavere niveau, ut med teknisk hjælpemiddel, sikkerhed ved maskiner, intern færdsel osv.	<ul style="list-style-type: none"> • Gulvene – glatte pga. siliconeprodukter, hår, ledninger. • Vand og el. 	<p>Strakspåbud/påbud efter konkret vurdering.</p>
Gravide	<ul style="list-style-type: none"> • Samme forholdsregler som øvrige ansatte <p>Gravides arbejde med kemi: se leverandørens brugsanvisning og indholdsstofferne på emballagen.</p>	
Kemi Udsættelse for sundhedsskadelige påvirkninger	<ul style="list-style-type: none"> • Hudskadende stoffer: opløsningsmidler og andre kemiske stoffer kan skade huden 	<p>Kosmetik og frisørprodukter er undtaget de almindelige regler for mærkning og sikkerhedsdatablade. Dog er der krav om at indholdsstofferne skal deklareres på emballagen. Der skal stadig laves APB.</p> <p>Strakspåbud efter konkret vurdering hvis der, farves</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Vådt arbejde def. ved fugtigt miljø i mere end 2 timer efter konkret vurdering. • Selvom der bruges allergivenlige- eller grønne produkter skal der stadig bruges handsker (nitril handske anbefales) • Klip før farvning. Hvis der klippes efter farvning, vil der være mulighed for hudkontakt med den eventuelle restfarve som der stadig kan være i håret. Al erfaring viser, at der som regel ikke anvendes handsker ved klipning. <p>Økologiske/grønne frisører: Vær særlig opmærksom på, at produkterne alligevel kan indeholde diverse kemiske stoffer.</p>	<p>eller permanentes uden brug af handsker.</p> <p>Påbud om egnede handsker efter konkret vurdering, hvis der bruges ikke egnede handsker. (til kemi skal der anvendes nitrilhandsker).</p> <p>Vejledning om at der klippes før farvning eller anvendes handsker.</p>
<p>Indeklima Varme, kulde, træk, belysning osv.</p>	<p>Observer luftkvaliteten med det samme du træder ind i salonen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rumventilation (evt. procesventilation). • Procesventilation; over blandeplads, over frisørstol(e) og vaskeplads(er) • Anlægget skal være monteret med en kontrolanordning. Ved krav om kontrolanordning skal data fra mærkningspligtige stoffer fremgå. • Krav om udsugning efter konkret vurdering, også selvom det kun er mesteren/ejeren der udfører arbejde og der ikke er andre ansatte. 	<p>Påbud med rådgiver efter konkret vurdering, hvis der slet ikke er ventilation i salonen (er der etableret noget, er det påbud med frist efter konkret vurdering)</p> <p>Vi anbefaler en sugestyrke på 100m³ i timen, når alle arme er tændt. (Men 70m³ kan være nok i nogle tilfælde) Ved begrundet tvivl /lugt § 21 efter konkret vurdering.</p>

Andre materialer

Navn	Beskrivelse	Link/placering
Påbudseksempel 1	Røveririsiko	Bilag 1
Interne instrukser	Instruks for tilsyn hos frisører At – instruks nr. 2/2012 om psykisk førstehjælp	http://arbejdstilsynet.dk/da/regler/at-interne-instrukser/2007/09-frisorer.aspx Psykisk førstehjælp
At - vejledninger	D 4.2 Mobning og seksuel chikane D 4.3 Voldsrisiko ifm. arbejdets udførelse	Mobning og seksuel chikane Vold i forbindelse med arbejdes udførelse
Spørgesguide	Vurdering af psykisk arbejdsmiljø i butikker	Spørgesguidebutikker
Vejviser	Arbejdsmiljøvejviser for frisører og anden pleje	2009-24-frisorer-og-anden-personlig-pleje
AT nyhed	Frisører og hormonforstyrrende stoffer	http://arbejdstilsynet.dk/da/nyheder/nyheder
AT Nyhed	Gravide frisørers arbejde med hormonforstyrrende stoffer	:http://arbejdstilsynet.dk/da/nyheder/gravide-frisorer-og-kemikalier
ASK-materiale	Anmeldte arbejdsbetingede sygdomme 2009	http://arbejdstilsynet.dk/da/arbejdsmiljo-i-tal/arbejdsskader-nyhedsbreve/anmeldte-arbejdsbetingede-sygdomme-2009.aspx
BAR-materiale	Undgå håndeksem som frisørelev:	http://www.bar-service.dk/BARservice/pdf/Frisoer